

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम गतीमान
पध्दतीने पाणलोट विकसित करणेबाबत
 सन २००८-२००९ मध्ये आदिवासी उपयोजना,
 ओटीएसपी, विशेष घटक योजना यासाठी निधी
 वितरीत करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र.अनुदान २००८/प्र.क्र. ८८/जल ७,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- ८ डिसेंबर, २००८.

वाचा :-

- (१) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.आदर्श-२००७/प्र.क्र.१२१/जल-७ दिनांक ३० नोव्हेंबर, २००७
- (२) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. अनुदान २००७/प्र.क्र.५४/जल ७, दि.१५.५.२००७ व दि.६.६.२००७.
- (३) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.असक २००८/प्र.क्र.४४/जल-११, दि.९ एप्रिल, २००८.
- (४) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.असक २००८/प्र.क्र.५२/जल-११, दि.३३ मे, २००८.
- (५) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.अनुदान- २००८/प्र.क्र.७०/जल-७, दि.३० एप्रिल, २००८.
- (६) शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. बीयुडी २००८/प्र.क्र.३२/का-७, दि.१९ एप्रिल.२००८.
- (७) शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र.बीयुडी २००८/प्र.क्र.४०/का-७, दि.२० मे, २००८.
- (८) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे पत्र क्र.विघ्यो २००८/प्र.क्र.२४३/विघ्यो-१, दि.२५ फेब्रुवारी, २००८.
- (९) संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांचे पत्र क्र.मृदसं/विघ्यो/अनुदान/४१७९/मृद-४/०८, दि.२२ नोव्हेंबर, २००८.
- (१०) संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांचे पत्र क्र.मृदसं/ओटीएसपी/अनुदान/४१८०/मृद-४/०८, दि.२२ नोव्हेंबर, २००८.
- (११) संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांचे पत्र क्र.मृदसं/गपाविका/टीएसपीप्रस्ताव/०८-०९/४१९७/मृद-४, दि.२४ नोव्हेंबर, २००८.

प्रस्तावना :-

जलसंधारण कार्यक्रम "एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम" म्हणून राबविण्यात येत आहे. या कार्यक्रमांतर्गत प्रत्यक्ष काम सुरु केलेल्या गावांची संख्या १४२०५ असून पाणलोटांची संख्या २७४४३ व त्याचे क्षेत्र १०७.२२ लाख हेक्टर आहे. आता पर्यंत सुमारे ९६६९ पाणलोट पूर्ण झाले असून उर्वरीत पाणलोट विकासाच्या विविध टप्प्यावर आहेत. पाणलोट विकासाचा कार्यक्रम राज्यात विविध केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजनांच्या माध्यमातून गेल्या अनेक वर्षांपासून सुरु आहे. मात्र हे पाणलोट प्रामुख्याने शाश्वत निधीचा अभाव, अपुरा लोकसहभाग व बहुतांशी कामे

रोहयो अंतर्गत सुरु झाल्यामुळे मोठया प्रमाणात अपूर्ण राहिले आहेत. या सर्व बाबींमुळे पाणलोट विकासाचे दृश्य परिणाम अभावानेच दिसून येत आहेत. ११ व्या पंचवार्षिक योजनेत राष्ट्रीय विकास परिषदेने शेती उत्पादनाचा दर ४ टक्के असावा असा निर्णय जाहीर केला आहे. यामध्ये देखील मृद व जलसंधारण विषयास फार महत्व देण्यात आले आहे.

३. या सर्व बाबी विचारात घेवून पाणलोट विकासाचे सदृश्य परिणाम अल्य कालावधीत दिसून यासाठी सन २००७-२००८ मध्ये राज्यातील ३५३ तालुक्यातील प्रत्येकी एक पाणलोट गतीमान पद्धतीने पूर्ण करण्याचा कार्यक्रम हाती घेण्यात आला. त्याच धर्तीवर राज्यातील उर्वरित अपूर्ण पाणलोट प्रकल्पाधारित पद्धतीने पूर्ण करण्याचे धोरण निश्चित करण्यात आले आहे. त्यानुसार सन २००८-२००९ या वर्षामध्ये एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत अपूर्ण पाणलोट प्रकल्पाधारित पूर्ण करण्यात येणार आहेत.

४. सन २००८-२००९ मध्ये गतिमान पाणलोट विकसित करण्यास संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक ३० एप्रिल, २००८ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. आता एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत आदिवासी उपयोजना, ओटीएसपी, विशेष घटक योजना करीता सन २००८-२००९ मध्ये अर्थसंकल्पित तरतूद वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सन २००८-२००९ मध्ये मंजूर झालेल्या तरतूदीतून प्रामुख्याने पाणलोट विकासाचा कार्यक्रम, प्रकल्पाधारीत राबविण्याच्या शासनाच्या धोरणानुसार संदर्भाधिन दिनांक ३० एप्रिल, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये ३२ गतीमान पाणलोट विकास प्रकल्पांकरीता राज्यस्तर योजनेतून निधी मंजूर करण्यात आलेला आहे. याच धर्तीवर आदिवासी उपयोजना, ओटीएसपी आणि विशेष घटक योजनेअंतर्गत सन २००८-२००९ मध्ये अर्थसंकल्पित झालेल्या निधीतून पाणलोट विकासाचा कार्यक्रम राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात दत आहे.

५. सन २००८-२००९ मध्ये आदिवासी उपयोजना, ओटीएसपी व विशेष घटक योजना या अंतर्गत संदर्भाधिन अनुक्रमांक ६, ७ व ८ अन्वये आदिवासी विकास विभाग व सामाजिक न्याय विभागाने जिल्हानिहाय अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतूदीबाबतचा तपशिल सोबतच्या विवरणपत्र-अ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आहे. हा निधी पाणलोट विकास कार्यक्रमाकरीता खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

६. आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण रुपये १३१५.८८ लक्ष (अक्षरी रुपये तेरा कोटी पंच्चाणिव लक्ष अडूयाएंशी हजार फक्त) तरतूद अर्थसंकल्पित करण्यात आली असून या निधीतून सोबतच्या विवरणपत्र-ब मध्ये दर्शविल्यानुसार ४८ पाणलोट प्रकल्प ठाणे, रायगड, नाशिक, थळे, नंदूरभार, अहमदनगर, चंद्रपूर व गढचिरोली या ८ जिल्ह्यांत पूर्ण करण्यास रुपये ११३५.३६ लक्ष (अक्षरी रुपये अकरा कोटी पस्तीस लक्ष छत्तीस हजार फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. या अतिरिक्त हे पाणलोट पूर्ण करण्याकरीता संबंधित जिल्ह्यांनी ओटीएसपी, विशेष घटक योजना व सर्वसाधारण घटक या अंतर्गत उपलब्ध करून दिलेली तरतूद देखील खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

७. ओटीएसपी अंतर्गत सन २००८-२००९ करीता रु.३७४.७४ लक्ष (अक्षरी रुपये तीन कोटी चौ-यात्तर लक्ष चौ-यात्तर हजार फक्त) इतकी तरतूद अर्थसंकल्पित करण्यात आलेली आहे. या योजनेतून जनजाती क्षेत्राबाहेरील आदिवासी शेतकऱ्यांच्या शेतावर मृद व जलसंधारणाची कामे करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. केवळ या तरतूदीतून संपुर्ण पाणलोट पूर्ण होणे शक्य नसल्याने संबंधित जिल्ह्यात इतर योजनेतून निवडलेल्या गतीमान पाणलोट प्रकल्पाच्या क्षेत्रात ओटीएसपी शेतकऱ्यांच्या शेतावर पाणलोट उपचाराची कामे घेण्याकरिता रु.३७४.७४ लक्ष निधी वितरित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

८. विशेष घटक योजनेअंतर्गत पात्र शेतकऱ्यांच्या शेतावर मृद व जलसंधारणाची विविध कामे करण्यास मान्यता आहे. सन २००८-२००९ मध्ये एकूण रु.२२३३.६१ लक्ष (अक्षरी रुपये बाबीस कोटी तेहेतीस लक्ष एकसष्ठ हजार फक्त) इतकी तरतूद अर्थसंकल्पित करण्यात आली असून हा निधी पाणलोट विकास कार्यक्रमाशी निगडीत विविध उपचार करण्याकरीता खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. या तरतूदीतून देखील स्वतंत्र गतीमान पाणलोट विकसित होणे शक्य नसल्याने संबंधित जिल्ह्यात निवडलेल्या गतीमान पाणलोट प्रकल्पातील विशेष घटक योजनेच्या पात्र शेतकऱ्यांच्या शेतावर या निधीतून कामे घेण्यासाठी रु.२२३३.६१ निधी (अक्षरी रुपये बाबीस कोटी तेहेतीस लक्ष एकसष्ठ हजार फक्त) वितरित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

६. आदिवासी उपयोजना,ओटीएसपी, विशेष घटक योजना या योजना सन २००८-२००९ मध्ये खालील लेखाशिर्षांतर्गत अर्थसंकल्पित केलेली तरतुद खर्च करण्यास आयुक्त, कृषि महाराष्ट्र, राज्य पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच या निधीचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यास देखील आयुक्त, कृषि महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

६.१. वि.घ.यो. :- "मागणी क्र.एल-७, "४४०२ - मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च, १०२ - मृदसंधारण - १०२ (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना (१०२) (०१) (१८) मृदसंधारण उपाययोजनांद्यारे जमिनीचा विकास - विशेष घटक योजना (४४०२ १२५५) ५३, मोठी बांधकामे "

६.२. जनजाती क्षेत्र उपयोजना (टीएसपी) :- "मागणी क्र. टी-६, ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - ७९६-जनजाती क्षेत्रउपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०१) मृदसंधारण उपाययोजनांमार्फत जमिनीचा विकास (४४०२ १०३२) ५३, मोठी बांधकामे."

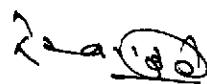
६.३. जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (ओटीएसपी) :- "मागणी क्र. टी-६, ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - ७९६-जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (०२) जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (०१) मृदसंधारण उपाययोजनांमार्फत जमिनीचा विकास (४४०२ १२०१) ५३, मोठी बांधकामे."

७. उपरोक्त तरतुदी संबंधीत क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना तातडीने वितरीत करून आवश्यक सर्व मार्गदर्शक सूचना आयुक्त, कृषि महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी तात्काळ निर्गमित कराव्यात. याबाबतचा मासिक प्रगती अहवाल संबंधीत प्रशासकी य विभागाना न चुकता सादर कराया.

८. हा शासन निर्णय या विभागाच्या संदर्भाधीन क्र. ४, आणि संदर्भाधीन क्र. ६, ७ व ८ च्या शासन निर्णयातील मंजूरीनुसार आदिवासी विकास विभाग व सामाजिक न्याय विभागाच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २००८१२०८१२५८१००३ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

 (रेणुका भिंडे)
 उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषि आयुक्तालय, पुणे.

महालेखापाल ३/२, महाराष्ट्र राज्य मुंबई / नागपूर (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता)

अधिदान व लेखा अधिकारी / नियासी लेखाधिकारी, मुंबई.

सर्व विभागीय कृषि सहांसंचालक.

सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी.

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.

वित्त विभाग / नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

आदिवासी विकास विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन जल ११ / वित्त-१, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवडनस्ती कार्यासन जल ७.

शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.अनुदान २००८/प्र.क्र.८८/जल-७, दिनांक ८ डिसेंबर, २००८ सहपत्र,
विवरणपत्र - अ

सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात टीएसपी, ओटीएसपी व विधयो अंतर्गत अर्थसंकल्पित तरतुदी.

(रु.लक्ष)

अ.क्र.	जिल्हा	मृद व जलसंधारण विधयो	मृद व जलसंधारण टिएसपी	मृद व जलसंधारण ओटीएसपी	एकूण
१	ठाणे	--	३६४.६९	९७.९९	४६२.६८
२	रायगड	--	८.८०	२३.००	३१.८०
३	सिंधुदुर्ग	--	--	--	--
४	नाशिक	--	२१०.११	१०.००	२२०.११
५	धुळे	६८.५७	९९.१६	--	१५९.७३
६	नंदुरबार	--	३२४.०१	--	३२४.०१
७	जळगाव	--	४०.००	२०.००	६०.००
८	अहमदनगर	१५०.००	२५.००	५.००	१८०.००
९	पुणे	१३१०.०४	१५.३३	१४.००	१३३९.३७
१०	सातारा	११०.००	--	--	११०.००
११	सांगली	१००.००	--	--	१००.००
१२	सोलापूर	--	--	--	--
१३	कोल्हापूर	२२०.००	--	--	२२०.००
१४	बुलढाणा	--	--	१५.००	१५.००
१५	उरकोला	--	--	१०.५०	१०.५०
१६	वाशिम	--	--	८.००	८.००
१७	अमरावती	--	७५.०३	--	७५.०३
१८	यवतमाळ	--	४६.७४	४६.८८	९३.६२
१९	नागपूर	--	२.४८	२५.०३	२७.५१
२०	वर्धा	६०.००	--	--	६०.००
२१	भंडारा	--	--	२७.९५	२७.९५
२२	गोदिया	--	--	--	--
२३	चंदपूर	५०.००	३०.६९	३६.८४	११६.५५
२४	गडचिरोली	--	१४२.९६	--	१४२.९६
२५	औरंगाबाद	--	--	--	--
२६	जालना	१००.००	--	--	१००.००
२७	बीड	६०.००	--	--	६०.००
२८	परभणी	--	--	--	--
२९	हिंगोली	५५.००	--	१४.४२	६९.४२
३०	नांदेड	--	१८.८५	२०.१३	३८.९८
३१	उस्मानाबाद	--	--	--	--
३२	लातूर	१५०.००	--	--	१५०.००
	एकूण	२२३३.६१	१३९५.८८	३७४.७४	४००४.२३

गोतिमान पणगलेट विकास कार्यक्रम २००८-०९ आदिवासी सम्प्रतिरोध उपयोजना(टी.एस.पी.) जिल्हातिहरय गतिमान पणगलेट निहाय मान्यता अनुबंध विधिवाल विकास कार्यक्रम २००८-०९ आदिवासी सम्प्रतिरोध उपयोजना(टी.एस.पी.) जिल्हातिहरय गतिमान पणगलेट निहाय मान्यता

સુરત - પાંડાનગર માટે અધ્યક્ષ : કૃષ્ણાંદુ

शासन निर्णय याप विकास व जलसंधारण विभाग क्र. अनुदान २००८/प्र.क्र.८८/जल-७, वि.८ डिसेंबर २००८ चे सहप्र-विवरापत्र व

वाराणसी निर्णय ग्राम विकास व जलसंधरण विभाग का - अनुदान २०००/-प.क्र.के/जल-७, दि.८ डिसेंबर २००८ वे सहपत्र-विभाग पत्र व

आ. क्र.	जिल्हा	तालुका	गंडठ	पाणलोट	नाव	क्रमांक	भागोलीक सेव	पृष्ठालाई टक्केवारी है.	शिल्पक क्षेत्र	शिल्पक क्षेत्री कामातसाठी आवश्यक उत्पाद	हाँ.पी. दी.सी.	विधयो	टि.एस. पी.	ओ.टि. एस.पी.	वित्तनिधाय उपलब्ध नियम		
															इतर खोलास उपलब्ध उत्पाद	जोगाव	
१	२	३	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७५५.३८	१७५५.३८	
४	शुक्रे	विष्णुपुर	लोको	TE-621/IV/1	१३००.००	१०	३६८८.००	४५५६.	२०.७५	२५६९	२५६९	२५६९	२५६९	२५६९	४५५६.००	४५५६.००	
धोळे विलास					४	४५४२.००	१३३९.००	४५४०.००	०.००	६६५७	६०४३	०.००	६५६०.००	६५६०.००			
१	नंदुवार	थानेरा	पालाना, कोठरी, रेशम	TE-134/II/3	८६३.३४	७६	११५.६१	१५६.८८	०.००	२५६.८८	२५६.८८	०.००	२५६.८८	२५६.८८			
२	नंदुवार	नंदुवार-१	दुशाळे	TE-135/II/07	८५३.५२	७०	१५५.८६	१००.७०	०.००	३०.७०	३०.७०	०.००	३०.७०	३०.७०			
३	नंदुवार	नंदुवार-२	छोकाळे	TE-122/III/13	७२८.३२	७४	११२.३२	१३.०८	०.००	२३.०८	२३.०८	०.००	२३.०८	२३.०८			
४	नंदुवार	नवपुर	करंजी बु.	112/A/I/02	६१२.५१	६३	४५५.७१	२५५.७१	०.००	२३.१२	२३.१२	०.००	२३.१२	२३.१२			
५	नंदुवार	नवपुर	चिंपाडा,	112/A/I/04	७२०.०३	६२	१७०.०३	१११.६०	०.००	२९.६०	२९.६०	०.००	२९.६०	२९.६०			
६	नंदुवार	नवपुर	विसर्वाई	खांगमुर	TE-137/A/02	११५.५७	७५	१२८.३३	१५५.४०	०.००	१५५.४०	१५५.४०	०.००	१५५.४०	१५५.४०		
७	नंदुवार	नवपुर	चांडबारा	वागदी, करंजी	138/A/IV/2a/0	११७४.१५	७५	१४९.२८	१७.१२	०.००	१७.१२	१७.१२	०.००	१७.१२	१७.१२		
८	नंदुवार	शहदा	कांठमु	फाकलोदग	TE86/II/1-a	११०.००	७३	१०२.००	३०.२४	०.००	३०.२४	३०.२४	०.००	३०.२४	३०.२४		
९	नंदुवार	अ.कुवा	अ.कुवा	सोलां चाला,	TE133/4/4	१२१५.००	७५	३०३.००	३६.३०	०.००	३६.३०	३६.३०	०.००	३६.३०	३६.३०		
१०	नंदुवार	अ.कुवा	मोरगी	माळक	NR131/4/7	७२०.००	८०	१४४.००	१७.३८	०.००	१७.३८	१७.३८	०.००	१७.३८	१७.३८		
११	नंदुवार	अ.कुवा	मोरगी	माळक	NR132/2/3	६०६.००	७७	१४२.००	१७.०४	०.००	१७.०४	१७.०४	०.००	१७.०४	१७.०४		
१२	नंदुवार	अ.कुवा	खापर	करंजाळी	TE141/2-3	११५.००	७१	२१५.००	२७.००	०.००	२७.००	२७.००	०.००	२७.००	२७.००		
१३	नंदुवार	अ.कुवा	कांठमु	कांठमु	सोलां	११६.००	७२	३.६२	०.००	३.६२	३.६२	३.६२	०.००	३.६२	३.६२		
१४	नंदुवार	थडांब	सिसा			११०.००		६.५०	०.००	६.५०	६.५०	६.५०	०.००	६.५०	६.५०		
नंदुवार विलास					१४	१११२४.५२	१०५३२.३२	१०५३२.३२	०.००	०.००	१०५३२.३२	१०५३२.३२	०.००	१०५३२.३२	१०५३२.३२		
३	अ.नवर	अकोले	राजुर	बालठण	GV-103/II/2b,	५०३.००	६४	१८३.००	१८३.००	०.००	१८३.००	१८३.००	०.००	१८३.००	१८३.००		
वाहमदगार विलास					१	५०३.००	१८३.००	१८३.००	०.००	१८३.००	१८३.००	०.००	१८३.००	१८३.००			

गतिवान प्रणालीट विकास कार्यक्रम २००८-०९ आवितारी भेदभावपूर्ण उपयोगाधीन प्रस.प्र.) विज्ञविवरण गठितिन गणलीट विवर मदता

शासन निर्णय या प्रभ विकास य जलसंधरण विभाग क : अनवान २००८/प्रक ४/जल-१, दि ५ दिसेंबर २००८ ते सत्यपद-विभाग य